

FAILŲ PARUOŠIMAS OFSETINEI SPAUDAI

Norint kokybiškai gaminius atspausdinti ofsetine spauda, trumpai priminsime kai kuriuos apibrėžimus ir pateiksime keletą patarimų.

OFSETAS – tai plokščiaspaudė technika, naudojama spaudai ant popieriaus ar popieriaus pagrindu pagamintos medžiagos. Ofsetinei spaudai naudojamos spalvotųjų metalų junginių spaudos formos bei organinių dažų PANTONE sistema.

RGB – spalvų maišymo sistema, kurioje naudojamos trys, žmogaus akių receptorių atitinkančios spalvos: raudona (**Red**), žalia (**Green**) ir Mėlyna (**Blue**). RGB sistemoje spalva nagrinėjama, kaip spinduliavimas: visų trijų spalvų nulinės reikšmės atitinka juodą spalvą, o visų trijų maksimalios reikšmės – baltą. Maišant RGB spalvų poras, gaunamos CMY sistemos spalvos. RGB sistema dažniausiai naudojama elektronikoje, kompiuteriuose. Ja koduojamas vaizdas kineskopų ekranuose, ji patogi naudoti programuojant, bet ne ofsetinei spaudai.

CMYK (**ŽPGJ - žydra, purpurinė, geltona, juoda**) – patobulintas CMY (**ŽPG - žydra, purpurinė, geltona**) spalvų modelis. Naudojamas šviesumą/tamsumą koreguojantis parametras (**raktas, angliškai „key“**). Šis kodavimas dažniausiai naudojamas spaudos darbams. Spaudoje sumaišius žydrą, purpurinę ir geltoną spalvas, dėl dažuose esančių pigmentų gaunama tamsi (purvina) ruda, o ne gryna juoda spalva. Todėl tamsiausiems vaizdo elementams pakoreguoti naudojami papildomi juodi dažai.

PANTONE – sistematizuota spalvinė sistema apimanti vienodo tono spalvas (*sistema PMS – Pantone Matching System*). Sistemos pagrindas yra maišymo receptūros žinynas Pantone Color Formula Guide (*spalvų paletė*).

PDF (*angl. Portable Document Format*) – atviras failo formatas skirtas technologiškai neutraliam dvimačiam dokumentui atvaizduoti. Į PDF failą gali būti įtraukiami tekstas kartu su jam naudojamais šriftais, vektoriniai, rastriniai ir daugialypės terpės vaizdai. PDF formatas plačiai naudojamas, kai norima užtikrinti, kad gavėjas matytų tokį patį vaizdą, kaip ir dokumento siuntėjas. Neturint Adobe Acrobat Professional programos, be vargo galima pasitikrinti PDF atvaizduojančiomis programomis kaip Adobe Reader.

Būtina pateikti:

- Failus *.pdf formatu. Paprasčiausias būdas yra naudoti PDF/X standartą. *.pdf failų formatas composite (*neiškaidytas*), tiesioginiu atvaizdu (*neveidrodinis*).
- Kirtimo formų gamybai failą pateikti CorelDraw programoje.
- Lakavimo formą daliniam lakavimui ir klišės folijavimui generuokite kaip papildomą spalvą.
- Spalvotą projekto atspaudą su spalvų kontrole skale, jei nėra galimybės – juodai baltą atspaudą;
- Specifinius gaminio reikalavimus (*lankstymo, iškirtimo, segimo ir t.t.*);
- Jei bus spausdinama PANTONE sistemos spalvomis, nurodykite jų kodus;
- Maketą pateikti 1:1 masteliu.

Pateikus failą būtina nurodyti:

užsakovą;
failo pavadinimą;

Svarbūs parametrai:

Failuose naudojamų spalvų kodai (*grafika, fonas, tekstas, nuotraukos*) nurodyti teisingai (*pvz.: ne RGB, o CMYK erdvėje ar PANTONE Formula Guide kodais*);

Peržiūrėti spalvų tvarkymo pasirinktis (*ICC profilius*). Apply ICC Profile t. y. Tarptautinio spalvų konsorciumo (*International Color Consortium – ICC*) palikite nežymėtus (*neįgalintus*).

Juodas tekstas turi būti - 0 C / 0 M / 0 Y / 100 K procentuose (*kopijuojant iš MS OFFICE ir kitų programų tekstas daugeliu atvejų lieka RGB procentuose – būtina pakeisti*);

Dideliems juodos spalvos plotams juodos spalvos sudėtis pagal CMYK turi būti:

- “šaltai” juodai spalvai 50/30/30/100
- “šiltai” juodai spalvai 30/50/30/100
- Ypač gili juoda spalva 50/45/40/100

Pagrindinis (*body*) tekstas negali turėti daugiau nei dviejų spalvų, taip pat ir plonos linijos (*lineart*);

Nuotraukų, paveikslukų, piešinių rezoliucija turi būti ne mažesnė 300 dpi PVZ 175 lpi x 1,5 = 262 dpi, taigi 300 dpi yra gerai (*didesnė rezoliucija kokybės nepadidina, tik ženkliai padidėja failo dydis*); Tai reikštų, kad spaudos lpi skaičius padauginamas iš 1,5. Ypatingai kokybiškam spaudui gauti galima naudoti daugklį 2. (*PVZ. 175 lpi x 2 = 350 dpi*);

Visi puslapiai makete ir PDF byloje turi būti išdėstyti iš eilės ir būti vienodo formato bei vienodai orientuoti;

OVERPRINT (Overprint reiškia tekstas "ant viršaus", kai nėra išmušimų po tekstu) turi būti TIK JUODAI SPALVAI esančiai ant fono;

Maksimalus dažų kiekis viename taške (*Total Ink Limit*) matiniam popieriui – 320-330 %, blizgiam popieriui 340-350 %.

Dot Gain 20-21 % (*ofsetiniam popieriui*), 15 % (*kreidiniam popieriui > 90 g/m²*), 16-17 % (*kreidiniam popieriui iki arba lygiam 90 g/m²*).

Reikalavimai lankstukams, skrajutėms, plakatams ir pan., aplankams, brošiūroms.

Lankstukams, skrajutėms, plakatams ir pan.:

- Lapo formatą programoje pasirinkite pagal galutinį apipjautą leidinio formatą, užlaidas darant po 3-5 mm užleidžiant už lapo krašto iš visų pusių;
- Norint, kad objektas prasidėtų nuo spaudinio krašto, jis turi siekti užlaidos kraštą;
- Tekstus ar kitą informaciją dėti ne arčiau 5 mm lapo krašto (*pjovimo linijos*);
- Generuodami uždėkite pjovimo atžymas (*Crop Marks*);
- Lankstukams pažymėti lenkimo vietas;

Aplankams:

- Aplankų maketas turi būti viename lape, kitame lape turi būti bendras vaizdas pažiūrėjimui.
- Kirtimo forma turi būti CorelDraw programoje.

Klijuotų brošiūrų lankams:

- Lankų puslapiai viename faile sudėlioti iš eilės, vienodo formato bei vienodai orientuoti,
- Apipjovimams iš trijų pusių užlaidos po 3 ar 5 mm.
- Pirmame ir paskutiniame bloko puslapiuose nuo nugarėlės pusės neturi būti objektų, t.y. palikti baltą plotą 3 mm. - paklijavimui.
- Lankuose arčiau kaip 20 mm nuo/iki nugarėlės neturi būti teksto. Taip pat neturi būti teksto iki apipjovimų ben jau 4 mm.

Klijuotų brošiūrų viršeliams:

- Viršeliai turi būti atskirame faile.
- Sudėti 4 su 1 viršelius. Leidinio nugarėlė turi būti vienoje byloje su viršeliais. Sudėti 2 su 3 viršelius. Tarp 2 ir 3 viršelių nugarėlėje neturi būti objektų, t.y. palikti baltą plotą (3 mm + nugarėlės plotis + 3 mm). Tai reikalinga tam, kad viršelis stipriai prisiklijuotų prie bloko.
- Iš visų pusių užlaidos apipjovimams po 3 ar 5 mm.

Reikalavimai brošiūrų viršeliams su atvartais:

- 4 ir 1 viršelių su atvartais išklotinė:
- Atvartas + IV viršelis turi būti 2 mm. didesnis už apipjautą bloką (bigui) + nugarėlė + I viršelis turi būti 2 mm. didesnis už apipjautą bloką (bigui) + atvartas. Iš visų pusių užlaidos apipjovimams po 3 ar 5 mm.

Reikalavimai viršeliams kietam įrišimui:

- Prašome atkreipti dėmesį į pavyzdyje nurodytus matmenis.
- Apipj. formatas - 195 mm x 265 mm
- Nuo apačios - 18 mm (užsilenkia) + 3 mm + 265 mm + 3 mm + 18 mm (užsilenkia) - VISO 307 mm FONO
- Nuo šono - 18 mm (užsilenkia) + 192 mm (jeigu apipjautas formatas 195 mm, tai nuo bigo iki formato užlenkimo krašto reikia atimti 3 mm. Lieka 192 mm). Šiame plote centruojame objektus + 8 mm bigas + 18 mm nugarėlė + 8 mm bigas + 192 mm + 18 mm (užsilenkia) - VISO 454 mm FONO

Visiems viršeliams:

- Lakavimo formą daliniam lakavimui (UV) ir klišės folijavimui bei iškirtimui generuokite kaip papildomą spalvą.

Dažniausiai pasitaikančios klaidos:

- Bendro dažų kiekio viršijimas;
- RGB spalvų modelis;
- Bloga rastrinių vaizdų skiriamoji geba (*per didelė ar per maža*);
- Neįtraukti šriftai;
- Nepalikta užlaidų apipjovimams arba jos per mažos;
- Nėra bigavimo ar lankstymo atžymų;
- Sugeneruoti puslapiai išskaidyti, veidrodiniu atvaizdu (*mirror*);
- Spaudinio formatas neatitinka spaudos formato (1:1);
- Puslapiai neišdėlioti iš eilės, nevienodo formato, nevienodai orientuoti.
- Uždėta over print opcija baltai spalvai.

Tikime, kad naudojimasis šiomis rekomendacijomis padės Jums tinkamai paruošti savo spaudinį gamybiniams procesams. Jei prireiktų papildomų patarimų, kreipkitės, ir mes Jums pagelbėsime!